

Socialmedicin som medicinsk specialitet

Den socialmedicinska specialiteten har de senaste åren etablerat sin ställning i olika styrdokument för hälso- och sjukvården. I praktiken behöver emellertid specialiteten få ett tydligare uppdrag i den svenska hälso- och sjukvården. För att uppnå europeisk standard skulle också antalet specialister i socialmedicin behöva utökas.

Den svenska specialiteten socialmedicin utreddes i samband med översynen av specialistutbildningarna. Utredningen tog bl.a. fasta på att specialiteten finns etablerad inom EU och att det är den enda medicinska specialitet som arbetar utifrån ett befolkningsperspektiv. I Socialstyrelsens skrivelse ”Säkerställd socialmedicinsk kompetens inom svensk hälso- och sjukvård” från 2005 framhåller Socialstyrelsen att specialitetens roll är att säkra att det finns socialmedicinsk kompetens i hälso- och sjukvårdens folkhälsoarbete. Enligt Socialstyrelsen innebär socialmedicinsk kompetens, utöver klinisk kompetens, färdigheter i folkhälsovetenskap, epidemiologi, preventiv medicin samt hälso- och sjukvårdsplanering, beslutsprocess och ekonomi.

I detta temanummer av Socialmedicinsk tidskrift debatterar flera företrädare för specialiteten vilken roll specialisterna i socialmedicin bör ha. En gemensam utgångspunkt för flera av inläggen är ojämlikheten i hälsa och vård. Flera författare pekar på orga-

nisatoriska förändringar i sjukvården och brister i välfärden som gör att utsatta grupper situation försvåras. Synen på hur vi som socialmedicinare skall påverka denna situation kan dock skilja sig åt. Artiklarna i temanumret har olika utgångspunkter för vad socialmedicinarnas insatser bör innefatta; allt från att ge kunskapsunderlag för planering av en vård på lika villkor och utvärdering av denna till medverkan i hälsofrämjande projekt och direkt praktiskt arbete med utsatta grupper. Klart är att det finns en spännvidd av spännande uppgifter och utmaningar som bör kunna attrahera yngre läkare att söka sig till specialiteten.

Förhoppningsvis kan detta temanummer stimulera till intresset för specialiteten. Det är också viktigt att debatten om specialitetens inriktning och utformning fortsätter. Vilka är de stora utmaningarna för folkhälsan framöver? På vilket sätt kan den socialmedicinska kompetensen tas tillvara i folkhälsoarbetet och hur kan vi stärka specialitetens ställning för att möjliggöra detta?

Ragnar Westerling
Temaredaktör